

Mn. Josep Forn i la seva poesia

Lema: «*Que rimin alosa i rosa*»

LA vocació literària li venia a Mn. Josep Forn (1) del seu temps d'estudiant a Vic. Allà va conèixer companys amb qui intimà, i junts compartiren el gust per la literatura. Formaren un cenacle per al conreu de les lletres, i cada quinze dies els novells escriptors hi presentaven les seves composicions, que eren sotmeses a la crítica severa dels altres companys. Amb això s'estimulaven mútuament en l'afany de l'obra ben feta, ben treballada i realitzada amb responsabilitat. Aquell cenacle fou anomenat «Aplec literari», i venia a ésser un altre esbart per l'estil del que presidí Mn. Jacint Verdaguer a la famosa Font del desmai. Mossèn Forn i els seus entusiastes amics foren una altra niuada de calàndries, de poetes de la terra, que anaven refilant i descabdellant el somni dels seus cors inquietos.

Mossèn Forn va copsar tota la grandesa poètica i literària de Verdaguer, i l'admirà i estudià, com veurem. Sempre duia un volum de Verdaguer a la butxaca, i després de dinar en recitava fragments als amics: singularment les llegendes, odes i cançons del llibre *Montserrat*. En aquestes lectures restava abstret, distant, i hi arribava a un grau de fervor extraordinari.

Relacionada amb Verdaguer i la llengua, és remarcable l'excursió de caràcter poètic i filològic que emprengueren pel país pireneic en començar el mes de juliol de 1906, els tres estudiants: Forn, Griera i Closa. L'il·lustre doctor Antoni Griera—autor del *Tresor de la Llengua, de les Tradicions i de la Cultura popular de Catalunya*, i un dels tres

(1) Mn. Forn va néixer a Igualada el 1887, i morí a Odena, màrtir, el 1936. El lector trobarà dades interessants en la nota biogràfica inserida a la «Hoja Diocesana», any II, núm. 52. Barcelona, 29 desembre de 1940, reproduïda en el *Martirologio Vicense*.

coratjosos excursionistes—ha tingut la gentilesa, que regraciem, d'illustrar-nos amb algunes dades biogràfiques sobre Mn. Josep Forn, i de la seva comunicació copiarem el fragment que fa referència a aquesta excursió. Diu així Mn. Griera, en una descripció vívida que en fa:

«Anàrem a Sant Joan de les Abadesses, a Camprodon i des d'aquí, a peu, passàrem el coll d'Ares anant a Prats de Molló i Arles on pernoctàrem acollits paternalment per Mn. Esteve Casaponce. Visitàrem Elna i Perpinyà on ens férem trobadissos amb el literat Delpont, acompanyats del qual visitàrem Sant Martí del Canigó, on he sentit tocar les *Muntanyes regalades* com no les sentiré mai més; dormírem a Vernet i, a peu caminàrem per Thues, Oletta, Fontpedrosa i Prats de Balaguer, on pernoctàrem. Seguírem la riera de Carançà, admiràrem els estanys que li donen nom, passàrem per la Fossa del Gegant, Nou Creus i rendits arribàrem a Núria, on ens feren una arribada triomfal l'administrador Mn. Eudald i l'estudiantina que servia el Santuari, de la qual formava part Pujol Tubau, amic de l'Aplec.

Encara avui recordo l'emoció d'aquesta penosa excursió, que es feia dolça i plaent amb la lectura dels passatges adients del *Canigó* de Mn. Verdaguer i la Guia de Cèsar Torres».

Noti's l'interès literari i lingüístic de l'excursió i, sobretot l'interès de la seva geografia, íntimament lligada amb el poema de Verdaguer.

Assenyalarem encara un altra fet que ens acabarà de persuadir sobre l'entusiasme verdaguerià del nostre poeta: és un estudi que va fer a Barcelona, damunt els textos i manuscrits de Jacint Verdaguer: treball minuciós, pacient i extens, on va buidar les obres principals del gran líric: entre altres, *l'Atlàntida* i *Canigó*, no cal dir. També hi transcriví, dia per dia, *Roser de tot l'any*. En aquest treball, fet amb tant d'amor, hi va omplir unes cinc-cents paperetes.

Totes aquestes activitats—l'Aplec vigatà, l'excursió pirenenca i l'estudi de biblioteca i arxiu—ens mostren suficientment el Mn. Forn poeta i home de lletres. A més, aquestes activitats, que s'emprengué des de molt jove, en feren un literat important, l'obra del qual creiem que no ha estat prou divulgada.

Quant a la vàlua poètica i literària del nostre escriptor, creiem útil dir que el bisbe Torras i Bages el felicità per la versió rimada dels *Laudes de l'Ofici de Nadal* (1), i celebrava sempre les traduccions fetes

(1) Foment de Pietat. Barcelona, 1915.

per Mn. Forn, en les quals demostrava les seves brillants dots de llatinista. Són importants: *Dijous i Divendres Sant* (1), *Setmana Santa* (2), *Imitació de Crist* (3), i altres.

Una part considerable de la seva obra es troba escampada per les publicacions periòdiques igualadines, i ens cal fer observar que a més dels poemes, hi ha en aquelles publicacions, estudis i articles escrits en una prosa clara i elegant.

En la poesia de Mn. Forn trobem diversos aspectes; el primer és el que podríem qualificar d'humorístic: està format per algunes peces, entre les quals assenyalarem: *Felicitació nadalenca al dibuixant Junceda* (4). Aquest gènere, el de l'humor, és el primer que cultivà Mn. Forn. El crític literari de «El Correo Catalán», Mn. Jaume Barrera, l'en féu desistir, en part, i li aconsellà que es dedicés a la literatura seriosa.

Després, observem un aspecte lírico-joiós, de plenitud vital, on el poeta descriu gaiament el temps, el camp i les operacions que s'hi efectuen: *Juliol* (5), n'és la composició més característica. La vida simple dels pagesos entusiasma el poeta. El paisatge li reïx bé, i aquí és on excel·leix el classicisme del nostre autor: per la forta assimilació dels elements que integren el paisatge, per la manera de fer-hi moure les figures, i per la forma dels poemes. El llenguatge hi és també senzill i expressiu.

Hi ha un altre grup de poemes molt interessant, perquè és emotiu, espiritual i d'un gran recolliment: *Diumenge d'hivern a pagès* (6), s'hi destaca.

Encara hi ha en la poesia de Mn. Forn més composicions notables, més aspectes interessants: un d'ells per exemple, el formen unes quantes peces dedicades a les festes cabdals del calendari cristià, on l'enginy

(1) Foment de Pietat. Barcelona, 1917. Amb col·laboració de Mn. Miquel Fitó, Prev.

(2) » » » 1925. Idem. id.

(3) » » » 1927.

(4) Igualada, Nadal de 1930. És inèdita.

(5) El «Correo Catalán». Núm. 13.419. Barcelona, 7 juliol de 1915.

«L'Eco d'Igualada». Núm. 141. Igualada, 21 juliol de 1923.

«Diari d'Igualada». Núm. 350. Igualada, 29 juliol de 1932.

(6) «Revista d'Igualada». Núm. 7. Igualada, desembre de 1929.

«Vida...». Núm. 4. Igualada, abril de 1946.

epigramàtic obté un equilibri perfecte amb la concisió més avinent a cada tema.

L'obra poètica de Mn. Forn és d'un interès evident; té bellesa i està dignament resolta; i té riquesa verbal, perquè el llenguatge sempre és bo, ponderat, precís i escaient; i aquestes condicions són suficients per a salvar una poesia.

JOSEP MASSANA

**Premi Mn. Forn 1948
del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada**